

In the field of civil justice, pending procedures and proceedings initiated before the end of the transition period will continue under EU law. The e-Justice Portal, on the basis of a mutual agreement with the UK, will maintain the relevant information related to the United Kingdom until the end of 2024.

## Prava žrtava kaznenih djela (po zemljama)

### Scotland

Koji je postupak za traženje odštete od počinitelja? (npr. sudski postupak, privatna tužba, adhezijski postupak)

#### Kazneni sudski postupak

##### A. „Nalog za plaćanje naknade”

U skladu s odredbama članaka od 249. do 253. Zakona o kaznenom postupku (Škotska) iz 1995., svaki kazneni sud u Škotskoj ovlašten je u odgovarajućim predmetima počinitelju naložiti da žrtvi svojeg kaznenog djela plati određenu naknadu za svaku ozljedu, gubitak ili štetu koju je pretrpjela kao rezultat kaznenog djela, bez potrebe za odvojenim građanskim postupkom.

Zakonom iz 1995. nije predviđeno da žrtva može osobno podnijeti zahtjev sudu za „nalog za plaćanje naknade”, ali javni tužitelj može u okviru odgovarajućih postupaka otvoriti to pitanje pred sudom te bi u svakom slučaju sudu trebao dostaviti sve raspoložive informacije o opsegu i vrijednosti svih pretrpljenih ozljeda, gubitaka ili štete.

U skladu s postojećim zakonom žrtva ima pravo tužiti počinitelja za naknadu štete na građanskom sudu ili (ako je pretrpjela tjelesnu ozljedu ili psihičku traumu) dobiti odštetu od [Tijela za naknade za ozljede prouzročene kaznenim djelima \(CICA\)](#). Nalozi kaznenih sudova za plaćanje naknade ne utječu na ta prava, iako će svaka odšteta koju CICA ili građanski sudovi dodijele žrtvi biti umanjena za iznos plaćen na temelju „naloga za plaćanje naknade”.

U kaznenim postupcima koji se vode pred sucem i porotom (*solemn criminal proceedings*) iznos koji se može dodijeliti na temelju „naloga za plaćanje naknade” nije ograničen.

Ukratko, u kaznenim postupcima primjenjuju se sljedeća ograničenja:

na osnovnom sudu najviši iznos za svako kazneno djelo propisani je iznos (**10 000 GBP**) (međutim, za kaznena djela propisana zakonom koja su počinjena 28. ožujka 2011. ili nakon tog datuma, u pogledu kojih najviša novčana kazna koja se može izreći premašuje propisani iznos, najviši iznos naloga za plaćanje naknade koji se može izdati jednak je toj najvišoj novčanoj kazni)

na mirovnom sudu najviši iznos za svako kazneno djelo odgovara četvrtoj razini standardne ljestvice (**2500 GBP**).

Iznos na temelju „naloga za plaćanje naknade” plaća se tajniku suda, koji će ga zatim proslijediti osobi koja na njega ima pravo.

##### B. „Zahtjev naknade” iz naloga za vraćanje duga zajednici

Ako je optuženik osuđen za kazneno djelo, sud u određenim okolnostima može izdati nalog za vraćanje duga zajednici. U skladu s člankom 227.H Zakona o kaznenom postupku (Škotska) iz 1995., plaćanje naknade (zajedno sa zahtjevom nadzora počinitelja) može biti zahtjev u okviru naloga za vraćanje duga zajednici.

Na „zahtjeve naknade” primjenjuju se ista ograničenja u pogledu iznosa odštete kao i na „naloge za plaćanje naknade” (kako je prethodno opisano).

Naknada se može platiti u paušalnom iznosu ili u obrocima tajniku suda, koji će zatim taj iznos proslijediti osobi koja na njega ima pravo. Naknada mora biti u potpunosti plaćena najkasnije 18 mjeseci nakon izdavanja naloga za vraćanje duga zajednici ili najkasnije dva mjeseca prije isteka razdoblja nadzora, ovisno o tome što nastupi prije. Ako počinitelj ne plati naknadu, to se može smatrati povredom naloga za vraćanje duga zajednici.

##### C. „Ponuda naknade” javnog tužitelja

U skladu s člankom 302.A Zakona o kaznenom postupku (Škotska) iz 1995., javni tužitelj može navodnom počinitelju poslati „ponudu naknade” ako se čini da je počinjeno relevantno kazneno djelo. „Ponuda naknade” učinkovita je izravna mjera za kaznena djela zbog kojih je pojedinac pretrpio novčani gubitak, osobni gubitak, strah ili uznemirenost.

Ako navodni počinitelj prihvati „ponudu naknade” ili se ona smatra prihvaćenom (jer navodni počinitelj nije formalno odbio ponudu), ne dolazi do kaznenog progona te se ne bilježi osuđujuća presuda.

Najviši iznos koji je dostupan u okviru ponude naknade jest 5000 GBP u skladu s Propisom o nalogu za plaćanje naknade (najviši iznos) iz 2008. na temelju Zakona o kaznenom postupku (Škotska) iz 1995.

Iznos na temelju „ponude naknade” plaća se tajniku suda, koji će ga zatim proslijediti osobi koja na njega ima pravo.

#### Građanski sudski postupak

U skladu s postojećim pravom, žrtva ima pravo tužiti počinitelja za naknadu štete na građanskom sudu. Ako žrtva odluči podnijeti tužbu na građanskom sudu, postoje različiti postupci koji su uređeni različitim skupovima sudskih pravila te ovise o tome je li tužba podnesena na osnovnom sudu ili Vrhovnom sudu. Različita pravila mogu se pronaći na [internetskim stranicama Škotske sudske službe pod „Pravila i prakse”](#).

Sastavljanje podnesaka i zahtjeva prilično je složeno, kao i različiti sudski postupci, te se preporučuje pravno savjetovanje.

#### Adhezijski postupak - ne primjenjuje se u Škotskoj.

Riječ je o postupku u okviru kojeg sud može presuditi o naknadi za žrtvu kaznenog djela. Umjesto da odštetu traži u odvojenom građanskom postupku, žrtva podnosi privatnu tužbu protiv počinitelja u okviru kaznenog postupka. Treba napomenuti da takav sustav postoji u nekim građanskopravnim nadležnostima, ali ne u Škotskoj.

**Sud je naredio počinitelju da mi plati odštetu/naknadu. Kako mogu biti siguran da će počinitelj platiti odštetu/naknadu?**

#### Izvršenje plaćanja naknade u kaznenom predmetu

Iznos na temelju:

„naloga za plaćanje naknade”

„zahtjeva naknade” iz naloga za vraćanje duga zajednici ili

„ponude naknade” javnog tužitelja

plaća se tajniku suda, koji ga mora proslijediti osobi koja na njega ima pravo.

Plaćanje može izvršiti samo sud. Osobe koje imaju pravo na naknadu ni u kojem slučaju ne bi se trebale izravno obratiti ili pokušati obratiti počinitelju niti prihvatiti plaćanje od njega osobno.

Ako plaćanje na temelju „naloga za plaćanje naknade” ili „ponude naknade” nije provedeno, sud može poduzeti daljnje mjere za povrat novca služeći se nizom sankcija, uključujući:

naloge za odbijanje od davanja

naloge za zamrzavanje plaće

naloge za zamrzavanje sredstava i

naloge za zapljenu vozila.

Ako iznos na temelju „zahtjeva naknade” iz naloga za vraćanje duga zajednici nije plaćen, to se može smatrati povredom naloga za vraćanje duga zajednici i počinitelja se može ponovno izvesti pred sud. Članak 227.ZC Zakona o kaznenom postupku (Škotska) iz 1995. sadržava odredbe o povredama naloga za vraćanje duga zajednici i mjerama koje sud može poduzeti.

#### **Izvršenje plaćanja naknade u građanskom predmetu**

Ako žrtva uspješno podnese tužbu na građanskom sudu i sud izda rješenje za novčani iznos u njezinu korist, žrtva bi se trebala obratiti poduzeću sudskih izvršitelja koje će je uputiti u postupak naplate duga. Dodatne informacije mogu se pronaći na

[internetskim stranicama Društva sudskih dostavljača i sudskih izvršitelja](#).

#### **Ako počinitelj ne plati, može li mi država isplatiti predujam za odštetu/naknadu? Uz koje uvjete?**

##### **Naknada koju plaća CICA**

Država neće isplatiti predujam žrtvi kaznenog djela ako je sud počinitelju naložio da plati, ali on to još nije učinio. Vidjeti i [izvršenje plaćanja naknade](#) u prethodnom tekstu.

##### **Imam li pravo na odštetu od države?**

Tijelo za naknade za ozljede prouzročene kaznenim djelima (CICA) rješava zahtjeve za naknadu osoba koje su pretrpjele tjelesnu ozljedu ili psihičku traumu kao nedužne žrtve nasilnih kaznenih djela u Engleskoj, Škotskoj ili Walesu. U vladinu Programu naknada za ozljede prouzročene kaznenim djelima utvrđeni su kriteriji i iznosi naknada.

Program naknada za ozljede prouzročene kaznenim djelima iz 2012. financira vlada, a uspostavljen je kako bi se nadoknadila šteta nedužnim žrtvama nasilnih kaznenih djela koje su pretrpjele tešku tjelesnu ozljedu ili psihičku traumu koja se može izravno pripisati činjenici da su te osobe izravne žrtve nasilnog kaznenog djela. Pravila Programa i vrijednost isplaćenih odšteta odobrava Parlament Ujedinjene Kraljevine, a CICA je odgovorna za upravljanje Programom i sve odluke donesene na temelju pojedinačnih zahtjeva. Program sadržava tarifu ozljeda na temelju koje se utvrđuje naknada plativa za pretrpljene ozljede.

Postoje dvije vrste naknada - odštete za tjelesne i smrtonosne ozljede - uz dodatnu naknadu koja se u određenim slučajevima plaća za gubitak prihoda, uzdržavanje ili posebne troškove ako je to prikladno.

Plaćanja se dodjeljuju žrtvama koje su pretrpjele najteže ozljede, žrtvama silovanja ili drugih oblika seksualnog zlostavljanja, žrtvama zlostavljanja djece i ožalošćenim osobama. U okviru Programa ne plaćaju se naknade za lakše ozljede.

Neće svi zahtjevi za naknadu biti uspješni. Podnositelj zahtjeva mora ispuniti uvjete u skladu s pravilima Programa. Moraju biti zadovoljeni određeni kriteriji državljanstva i boravka (stavci od 10. do 16. Programa). Zahtjevi moraju biti podneseni u najkraćem razumno ostvarivom roku, a u svakom slučaju u roku od dvije godine od događaja koji je doveo do ozljede prouzročene kaznenim djelom (iako se u izvanrednim okolnostima u određenim slučajevima rok može produžiti, vidjeti stavke od 87. do 89.). Postoje i pravila na temelju kojih se od podnositelja zahtjeva traži da u najkraćem razumno ostvarivom roku prijavi događaj koji je doveo do ozljede prouzročene kaznenim djelom i u razumnim okvirima surađuje u privođenju napadača pravdi (stavci 22. i 23.). Odštete se mogu odbiti ili umanjiti u različitim drugim okolnostima, na primjer ako zbog ponašanja podnositelja zahtjeva nije prikladno dodijeliti mu odštetu (stavak 25.) ili ako podnositelj zahtjeva u trenutku podnošenja zahtjeva CICA-i ima neodslužene kazne za kaznena djela (stavak 26. i Prilog D). Dodatne informacije o programu mogu se pronaći [ovdje](#).

##### **Imam li pravo na hitnu isplatu u očekivanju odluke o zahtjevu za naknadu?**

Program naknada za ozljede prouzročene kaznenim djelima iz 2012. osmišljen je kao krajnja mjera. Cilj odšteta koje se dodjeljuju u okviru Programa nije zadovoljiti neposredne potrebe. U većini slučajeva zahtjev podnositelja neće biti riješen neko vrijeme nakon događaja. Plaćanje se neće provesti dok se Tijelo za naknade za ozljede prouzročene kaznenim djelima (CICA) ne uvjeri da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete Programa. Tijelo će poslati upite policiji kako bi prikupilo informacije o događaju i podnositelju zahtjeva te osiguralo da zahtjev zadovoljava kriterije prihvatljivosti. Nakon što se uvjeri da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za plaćanje, ali ne može donijeti konačnu odluku, CICA može razmotriti plaćanje. U tom slučaju CICA može čekati dok dugoročan učinak ozljede podnositelja zahtjeva ne postane jasan.

##### **Imam li pravo na naknadu u slučaju da počinitelj ne bude osuđen?**

Žrtva kaznenog djela može ispuniti uvjete za naknadu i ako počinitelj nije identificiran ili osuđen (stavak 9. Programa naknada za ozljede prouzročene kaznenim djelima). Međutim, u Programu se zahtijeva da je podnositelj zahtjeva u najkraćem razumno ostvarivom roku prijavio događaj policiji i u razumnim okvirima surađivao u privođenju počinitelja pravdi (stavci 22. i 23.). Stoga podnositelji zahtjeva neće ispuniti uvjete za naknadu ako nisu potpuno surađivali u istrazi kaznenog djela i eventualnom daljnjem kaznenom progonu.

Posljednji put ažurirano: 29/01/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.